

Základní a Mateřská škola Žalany
Rtyňská 156, 417 63 Žalany

***ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ***

BAREVNÉ KAMÍNKY

Zpracovali: Mgr. Lukáš Šimon   (ředitel)
                          Bc. Kamila Vlčková   (vedoucí učitelka MŠ)
                          Radka Prokopová   (učitelka MŠ)

ŠVP pro PV projednán 31. 8. 2012 na pedagogické radě

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

Sídlo MŠ:	Rtyňská 156, 417 63 Žalany	
IZO MŠ:	107568501	
Ředitel školy:	Mgr. Lukáš Šimon	
Učitelky MŠ:	Bc. Kamila Vlčková, Radka Prokopová	
Kontakty:	Telefon: 417 872 595	Webové stránky: www.zs-zalany.cz
Zřizovatel:	Obecní úřad Žalany, Pražská 93, 417 63 Žalany	
Název ŠVP:	„Barevné kamínky“	
Zpracoval:	Mgr. Lukáš Šimon	

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola (dále jen MŠ) se nachází v okrajové části obce Žalany. Od roku 1993 je MŠ umístěna v objektu základní školy. Je součástí právního subjektu Základní škola a Mateřská škola Žalany. Jedná se o jednotřídní typ MŠ s celodenním provozem. Do MŠ jsou přijímány děti zpravidla od věku 3 – 6 let, výjimečně 2,5leté. Zápis do MŠ je uskutečňován po dohodě se zřizovatelem.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 MATERIÁLNÍ PODMÍNKY MŠ

- MŠ má přiměřeně velké prostory, které vyhovují nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí.
- Třídy a herny jsou vybaveny novým nábytkem, který splňuje estetické, zdravotní i antropometrické požadavky.
- Dle finančních možností školy nakupujeme hračky, didaktické pomůcky a materiály potřebné k výchovně vzdělávací práci s dětmi.
- Snažíme se, aby veškeré pomůcky a hračky odpovídaly věku dětí a byly jim celodenně dostupné.
- Dětská tvorba utváří výzdobu prostředí třídy i vstupní chodby MŠ.
- Součástí budovy školy je krytý plavecký bazén, kde si děti pomocí předplavecké přípravy osvojují základní plavecké dovednosti.
- Za budovou školy se nachází prostorné hřiště, kde se s dětmi věnujeme pohybovým a dalším aktivitám, k pohybovým aktivitám dětí využíváme také školní tělocvičnu.
- Všechny vnitřní i venkovní prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

3.2 ŽIVOTOSPRAVA DĚTÍ

- Děti se stravují ve školní jídelně umístěné v přízemí budovy ZŠ – pavilon „C“.
- Je jim poskytována vyvážená a plnohodnotná strava s vhodnou skladbou jídelníčku.
- V průběhu dne mají děti dle svých individuálních potřeb k dispozici dostatek tekutin.
- Dodržujeme a podporujeme vhodný pitný režim.
- Snažíme se dodržovat dostatečný prostor pro pobyt dětí venku, pokud to umožní rozptýlové a povětrnostní podmínky.

- Využíváme prostředí školního hřiště ke spontánnímu pohybu dětí na čerstvém vzduchu a vycházek do přírody v okolí školy.
- Respektujeme individuální potřeby dětí - z toho vyplývá i úprava denního režimu ve smyslu klidových činností.
- Dobu po obědě věnujeme odpočinku na lůžku.
- Děti s menší potřebou spánku se v této době mohou věnovat klidnějším zájmovým aktivitám.
- Dalším z hlavních cílů našeho programu je osvojení si základních hygienických návyků a pravidelnost péče o své zdraví a čistotu.

3.3 PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

- Všichni zaměstnanci školy se snaží vytvářet dětem vhodné prostředí, kde se cítí spokojeně, jistě a bezpečně.
- Pro nové děti poskytujeme adaptační dobu, která je individuální.
- Způsob přístupu výchovy a vzdělání dětí zde předpokládá jejich nenásilnou výchovu k samostatnosti a respektování svých vrstevníků, jejich vývojových i individuálních potřeb.
- Všechny děti mají v naší MŠ stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti.
- Pedagogové zatěžují děti přiměřeně, v rámci jejich možností.
- V dětech se snažíme rozvíjet vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc i podporu.
- Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se zde vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi a vzájemně se respektují.
- Pedagogové sledují vztahy dětí v MŠ a nenásilně je ovlivňují (prevence šikany).

3.4 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

- Denní režim je dostatečně pružný a umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí.
- Je rámcově upraven režimem dne a školním řádem.
- Ranní blok je věnován zejména spontánním činnostem a volné hře dětí.
- Pro řízenou dopolední činnost jsou dětem vytvářeny podmínky pro společné aktivity v různých velkých skupinách s ohledem na jejich věkové rozdíly a potřeby.
- Čas volných aktivit dětí a činností řízených učitelkami je vyvážený.
- Pravidelnost časových úseků se týká pouze stravování dětí.

3.4.1 REŽIM DNE

6.00 - 8.00h	volné hry a aktivity dětí, skupinové činnosti, individuální péče
8.00 - 8.35h	individuální podávání dopolední svačiny (sebeobsluha)
8.45 - 9.30h	ranní komunikační kruh, společná a do skupin rozdělená činnost starších a mladších dětí, zdravotně preventivní cvičení
9.30 - 11.00h	pobyt venku (nebo v tělocvičně, popř. předplavecký výcvik)
11.20 - 12.00h	hygiena, oběd
12.00 - 12.30h	hygiena, příprava dětí na spánek, rozcházení dětí
12.30 - 13.30h	spánek, odpočinek na lůžku
13.30 - 14.00h	individuální činnosti, TV chvilka

14.00 - 14.45h	hygiena, odpolední svačina
14.45 - 16.00h	odpolední zájmové činnosti a hry dětí, individuální péče, rozcházení dětí

3.5 ŘÍZENÍ MŠ

- Povinnosti, pravomoce a úkoly všech zaměstnanců školy jsou jasně vymezeny.
- Ředitel se snaží ve škole udržovat přátelské prostředí pro práci, snaží se všem zaměstnancům v rámci možností vyjít vstříc.
- Snahou ředitele školy je, aby pedagogický sbor i správní zaměstnanci spolu tvořili tým a ten spolupracoval se zákonnými zástupci dětí.
- Na tvorbě ŠVP PV se podílí tým pedagogických pracovníků.
- Škola spolupracuje i s jinými organizacemi a institucemi.
- Ředitel vyhodnocuje práci všech zaměstnanců a podporuje jejich další vzdělávání.

3.5.1 PERSONÁLNÍ A PEDAGOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ MŠ

- Všichni pedagogové naší MŠ jsou plně kvalifikováni.
- Služby jednotlivých pedagogů jsou organizovány tak, aby byla vždy při všech činnostech dětem zajištěna optimální pedagogická péče.

3.6 VZÁJEMNÉ VZTAHY (DĚTI, ZAMĚSTNANCI, RODIČE)

- Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči by měla panovat oboustranná důvěra, otevřenost, respekt a ochota spolupracovat.
- Přímá a úzká spolupráce se zákonnými zástupci patří k jednomu z hlavních principů programu.
- Zákonní zástupci jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v MŠ děje prostřednictvím učitelek nebo písemných informací na nástěnkách, umístěných u vstupu do MŠ. Aktuální informace o MŠ jsou také dostupné na webových stránkách školy.
- Učitelky jsou v každodenním kontaktu se zákonnými zástupci, proto nic nebrání vzájemné komunikaci s nimi.
- Vždy respektujeme soukromí rodiny. Jednáme s vědomím, že pracujeme s důvěrnými informacemi, které se dotýkají soukromí rodiny.
- Umožňujeme zákonným zástupcům podílet se na akcích naší MŠ.
- Snažíme se zákonným zástupcům poskytovat odbornou poradenskou činnost.
- Naše MŠ spolupracuje s logopedickou ambulancí v Teplicích.
- Naší prioritou je nabízet dětem řečová cvičení, která povedou ke správné výslovnosti jednotlivých hlásek a následnému rozvíjení vyjadřovacích schopností dětí.
- Nabízíme dostatek různorodé literatury přiměřené věku dětí, napomáhající získávání nových informací a poznatků o okolním světě.
- Pomocí knih rozvíjíme u dětí slovní zásobu, komunikační a vyjadřovací schopnosti a budujeme u dětí estetické vnímání.
- Spolupracujeme se základní školou – návštěva dětí předškolního věku v ZŠ, návštěva učitelek ZŠ v MŠ. Snažíme se zajistit nestresující přechod mezi mateřskou a základní školou pro děti a jejich zákonné zástupce.
- Zapojujeme se do sportovních aktivit pro předškolní děti v rámci spolupráce se ZŠ Žalany.

4. KONCEPCE ROZVOJE MŠ

Jelikož se naše škola nachází v oblasti chráněného krajinného území, zajímáme se o péči a ochranu přírody. Podporujeme u dětí základy environmentálního vzdělávání a budování kladného vztahu k přírodě a okolí. Konceptce rozvoje naší MŠ vychází z přirozené potřeby pohybu dětí a je zaměřena na pohybové aktivity dětí. Snažíme se dětem poskytnout dostatek prostoru k pohybovým aktivitám všeho druhu ve všech ročních obdobích. Pěstujeme základní sportovní přípravu v plavání, zimních sportech se znalostí určitých limitů a omezení. Neopomíjíme zařazovat pohybové hry, kterými se u dětí rozvíjí mnohé z dalších potřebných vlastností – jako např. sebeovládání, kázeň, tvořivost, píle a pozornost.

4.1 DLOUHODOBÉ CÍLE MŠ

Pečovat o zdraví dětí a jejich dobrý tělesný rozvoj

- předcházet nemocnosti dětí vhodným oblečením
- dodržování pitného režimu
- otužovat děti vodou (předplavecký výcvik pro děti 4-6leté)
- péče o zdravý dětský chrup
- respektování individuálních potřeb dětí – citlivý přístup učitelek

Vzdělání dětí rozvíjet přirozenou cestou

- prostřednictvím prožitků a praktických zkušeností
- uskutečňovat ho v denním režimu ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v MŠ vyskytnou (citlivě reagovat na okamžitou situaci)
- vyváženost spontánních a řízených aktivit
- v zájmových aktivitách pečovat o děti talentované

Podnětné a pohodové prostředí pro děti i zaměstnance

- respektovat individuální potřeby, touhy a přání dětí, vyslechnout je, dát jim dostatečný prostor k vyjádření svých pocitů
- poskytovat dětem časovou rezervu k získání potřebných kulturních, hygienických a společenských návyků
- nabízet vhodné hračky a pomůcky
- využívat častěji pochvalu, respektovat individuální tempo dětí
- respektovat potřeby a zájmy zaměstnanců

Rozvíjet sociálně-kulturní postoje

- učit děti vnímat různost kulturních komunit
- vést děti k přátelství a soudržnosti s dětmi jiných národností

5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH ŠVP PV

- Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále jen ŠVP PV) MŠ Žalany „Barevné kamínky“ vznikl na základě dostupného odborného materiálu a publikací:
- **Barevné kamínky,**
- **Manuál k RVP PV I. + II.,**
- **Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání,**
- **Jaro, Léto, Podzim, Zima v MŠ**
- **Jak plánovat a efektivně pracovat s předškolními dětmi.**
- ŠVP PV MŠ Žalany „Barevné kamínky“ vychází ze stejnojmenného materiálu od Milady Přikrylové.
- ŠVP PV byl zpracován kolektivem MŠ Žalany v souladu se záměry Rámcově vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále jen RVP PV).
- Záměrem MŠ je předškolní vzdělávání dětí, rozvíjení jejich klíčových kompetencí a příprava k dalšímu vzdělávání.
- Obsah vzdělávací činnosti v ŠVP PV „Barevné kamínky“ je založen na metodách přímých zážitků, využívá přitom dětské zvědavosti a potřeby objevovat, vede děti k individuální práci.
- Pomocí na sebe navazujících tematických bloků získává dítě pomyslné kamínky, které napomáhají rozvoji dítěte ve všech pěti rámcově vzdělávacích oblastech.
- Postupně se tak dítěti zobrazuje ucelená mozaika, která dítě výchovně vzdělává a připravuje pro život.

CHARAKTERISTIKA ŠVP PV BAREVNÉ KAMÍNKY MŠ ŽALANY

- Obsah vzdělávání je ve ŠVP PV rozpracován do témat, která jsou stanovena jako témata rámcová.
- Nástin vzdělávací nabídky je dále konkretizován v třídním vzdělávacím programu (TVP) s ohledem na přání a možnosti dětí, který rovněž určuje přibližné časové rozložení daných tematických částí.
- Časový prostor k realizaci zůstává otevřený a flexibilní s prostorem pro aktuální situace, aktivní vstup dětí i tvořivost pedagoga.
- ŠVP PV BAREVNÉ KAMÍNKY je rozdělen do 10 tematických bloků:

- 1. Sešli jsme se po prázdninách**
- 2. Dary přírody**
- 3. Barevný podzim**
- 4. Kouzlo Vánoc**
- 5. Zima kraluje**
- 6. Zimní radovánky**
- 7. Probouzení v přírodě**
- 8. Jaro přišlo k nám**
- 9. Příroda čaruje**
- 10. Kdo sportuje, ten je zdrav**

- Jednotlivé bloky obsahují návrhy témat a podtémat, které jsou dále rozpracovány dle

- podmínek a věku dětí.
- Při každém rozpracování jsou respektovány požadavky na:

a) rozvoj osobnosti dítěte

- rozvíjí dítě v souladu s jeho schopnostmi a možnostmi
- vytváří dostatek podnětů k učení a radosti z něj
- posiluje sebevědomí dítěte a jeho důvěru ve vlastní schopnosti
- vytváří prostředí pro vzájemné vztahy mezi dětmi
- seznamuje děti se vším, co je důležité pro život
- stimuluje rozvoj řeči
- zdůrazňuje význam vlastních aktivit
- vytváří prostředí pohody a radosti z prožitého dne v MŠ

b) provádí hodnocení a využívá zjištěných informací pro další pedagogickou činnost:

- jak se děti cítily, projevovaly
- co se naučily
- hodnocení jejich úrovně komunikace
- hodnocení úrovně kresby a pracovních výrobků
- zhodnocení celého bloku – co se povedlo, co ne a proč
- vyhodnocování (evaluaci) provádíme přibližně 1x týdně u témat a 1x za měsíc u bloků.

Každý blok má v sobě zakomponován povinný obsah pěti interakčních oblastí, které vyplývají z RVP PV:

5.1 DÍTĚ A JEHO TĚLO (OBLAST BIOLOGICKÁ)

- 5.1.1 FYZICKÝ ROZVOJ A POHYBOVÁ KOORDINACE
- 5.1.2 JEMNÁ MOTORIKA, KOORDINACE RUKY A OKA
- 5.1.3 SEBEOBSLUHA
- 5.1.4 ZDRAVÍ, BEZPEČÍ

5.2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA (OBLAST PSYCHOLOGICKÁ)

- 5.2.1 JAZYK A ŘEČ**
- 5.2.2 POZNÁVACÍ SCHOPNOSTI**

VNÍMÁNÍ
POZORNOST, SOUSTŘEDĚNOST, PAMĚŤ
TVOŘIVOST, VYNALÉZAVOST, FANTAZIE
ROZLIŠOVÁNÍ OBRAZNÝCH ZNAKŮ A SYMBOLŮ, GRAFICKÉ
VYJADŘOVÁNÍ
ČASOPROSTOROVÁ ORIENTACE
ZÁKLADNÍ MATEMATICKÉ, POČETNÍ A ČÍSELNÉ POJMY A OPERACE
ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ, UČENÍ)

5.2.3 SEBEPOJETÍ, CITY, VŮLE

SEBEVĚDOMÍ A SEBEUPLATNĚNÍ
SEBEVLÁDÁNÍ A PŘIZPŮSOBIVOST
VŮLE, VYTRVALOST, CITY A JEJICH PROJEVY

5.3 DÍTĚ A TEN DRUHÝ (OBLAST INTERPERSONÁLNÍ)

- 5.3.1 KOMUNIKACE S DOSPĚLÝM
- 5.3.2 KOMUNIKACE S DĚTMI, SPOLUPRÁCE PŘI ČINNOSTECH
- 5.3.3 SOCIABILITA

5.4. DÍTĚ A SPOLEČNOST (OBLAST SOCIOKULTURNÍ)

- 5.4.1 SPOLEČENSKÁ PRAVIDLA A NÁVYKY
- 5.4.2 ZAŘAZENÍ DO TŘÍDY (DO SKUPINY)
- 5.4.3 KULTURA, UMĚNÍ

5.5. DÍTĚ A SVĚT (OBLAST ENVIRONMENTÁLNÍ)

- 5.5.1 POZNATKY, SOCIÁLNÍ INFORMOVANOST
- 5.5.2 ADAPTABILITA KE ZMĚNÁM
- 5.5.3 VZTAH K ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ

FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

- Vzdělávání bude uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit.
- Děti se mají rozvíjet a učit na základě vlastní aktivity (pomocí činností, kterými se zabývá ze své vůle či zájmu).
- Většina činností by měla obsahovat prvky hry a tvořivosti.
- Pravidla pro plánování třídního vzdělávacího programu
- Cíle tematických bloků a okruhy činností a příležitostí jsou voleny s ohledem na věk dětí, jejich individuální schopnosti, dovednosti a možnosti
- Učitelky budou na základě svých zkušeností, pedagogické diagnostiky a vývojové psychologie zpracovávat projekty a k nim očekávané kompetence (co dítě zpravidla dokáže).
- Při plánování jakéhokoli tématu, dbáme na to, aby hry a činnosti, které pro děti připravujeme, rozvíjely všechny typy inteligencí. Vznikne tak nabídka, v níž si každé dítě může vybrat činnost, která ho zajímá, tedy taková, která odpovídá jeho schopnostem a možnostem. Možnost volby z několika předem připravených činností (vztahujících se ke společnému tématu, na němž jako třída pracujeme) plní zároveň funkci motivační.
- Pedagog zpracovává třídní vzdělávací program podle tohoto ŠVP PV a v souladu s RVP PV.
- Pravidelně hodnotí průběh, podmínky a výsledky vzdělávání a zaznamenává individuální posun v rozvoji každého dítěte. Získané informace využívá pro další plánování.
- Výchovně vzdělávací činnost organizuje individuálně, skupinově i společně a vychází z potřeb a schopností dítěte, s přihlédnutím k věkovým zvláštnostem.
- Měsíční bloky volíme z hlediska rámcových cílů předškolního vzdělávání:
  - rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení
  - osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
  - získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí
- Jednotlivá témata naplňujeme činnostmi:
  - které směřují k výstupům v podobě očekávaných kompetencí
  - vzdělávací cíle jsou propojeny: - s podmínkami, s činnostmi, s kompetencemi (očekávané výstupy), s riziky (čemu je třeba předejít, vyvarovat se).

ŠVP PV „BAREVNÉ KAMÍNKY“ - MĚSÍČNÍ TÉMATA

1.téma: SEŠLI JSME SE PO PRÁZDNINÁCH

- Podtémata: Naše školka a kamarádi - prostředí školy, personál, kamarádi
Moje nejmilejší hračka - doma, v MŠ
Příroda na podzim - přírodní materiály a práce s nimi
Dary přírody – les, pole, zahrada

Charakteristika bloku:

Na začátku školního roku přichází do mateřské školy mnoho nových dětí. Snahou učitelek je děti seznámit s novým prostředím, být jim oporou při adaptaci, přiměřeným způsobem je zapojit do vytváření společných pravidel třídy, přiblížit jim pravidla bezpečnosti pohybu v budově školy i jejím areálu. Záměrem je sjednotit dětský kolektiv po prázdninách, vytvořit pohodové prostředí ve třídě pro další vzdělávání a využít možnosti přímého pozorování změn, které přináší podzim. Rozvíjet osobnost dítěte, usnadnit mu přechod z rodinného prostředí do předškolního zařízení a seznamovat ho se základními činnostmi v mateřské škole. Učit se řešit konflikty mezi vrstevníky, upevňovat vztahy mezi kamarády i v rodině.

5.1 Dítě a jeho tělo – modrý kamínek

Dílčí cíle:

- 5.1.1 uvědomění si vlastního těla
- 5.1.2 získání praktických dovedností odpovídajících věku
- 5.1.4 získání poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Očekávané výstupy:

- 5.1.1 zachovávat správné držení těla
- 5.1.2 ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- 5.1.3 zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické a zdravotně preventivní návyky
- 5.1.3 zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce)
- 5.1.4 pojmenovat části těla, znát pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem

Konkretizované výstupy:

- 5.1.1 postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly, vyrovnávací a protahovací cvičení, posilování zádového svalstva
- 5.1.2 upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, tužku držet správně, tj. špetkový úchop, s uvolněným zápěstím, vést stopu tužky při kresbě, napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, zvládat výtvarné činnosti
- 5.1.3 pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelně běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat si ruce, umět používat kapesník), samostatně se oblékat, svlékat, obouvat)
- 5.1.4 pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích (např. rameno, koleno, loket, zápěstí)
- 5.1.4 znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě)

Nabídka činností:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě), pohybové hry, překážkové dráhy, zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová a relaxační cvičení)

5.2 Dítě a jeho psychika – žlutý kamínek

Dílčí cíle:

- 5.2.1 rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- 5.2.2 osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- 5.2.2 rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému)
- 5.2.3 rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným
- 5.2.2 rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- 5.2.2 poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- 5.2.3 získání relativní citové samostatnosti, rozvoj sebeovládání
- 5.2.3 rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

Očekávané výstupy:

- 5.2.1 správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- 5.2.1 pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- 5.2.2 vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- 5.2.2 záměrně se soustředit a udržet pozornost
- 5.2.2 vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)
- 5.2.2 chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy, orientovat se v prostoru i v rovině
- 5.2.2 řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně
- 5.2.3 odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- 5.2.3 uvědomit si svoje možnosti a limity (své silné i slabé stránky)
- 5.2.3 vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost i její dokončení

Konkretizované výstupy:

- 5.2.2 zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)
- 5.2.2 soustředěně poslouchat pohádku, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat)
- 5.2.2 rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie
- 5.2.2 orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne)
- 5.2.2. rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)
- 5.2.3 udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
- 5.2.3 přijímat pobyt v mateřské škole jako běžnou součást života (věděť, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)
- 5.2.3 dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti, pojmenovat povahové vlastnosti, pochopit funkci rodiny a jejich členů

Nabídka činností:

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- námětové a dramatické činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem, časová posloupnost v příbězích a vyprávění

5.3 Dítě a ten druhý – červený kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.3.1 budovat důvěru v učitele, kterému je dítě svěřeno
- 5.3.2 začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- 5.3.3 uvědomit si svá přání a respektovat přání druhých

Očekávané výstupy:

- 5.3.1 navazovat kontakty s dospělým
- 5.3.2 přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem
- 5.3.3 uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat se

Konkretizované výstupy:

- 5.3.1 spolupracovat s dospělým
- 5.3.1 respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)
- 5.3.1 obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.
- 5.3.2 aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, naslouchat druhému)
- 5.3.2 chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat
- 5.3.3 obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení
- 5.3.3 všimnout si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky), umět počkat a vystřídat se

Nabídka činností:

- spoluvytváření přiměřeného množství jasných pravidel soužití ve třídě
- nabídka přiměřeného střídání rolí (nabýt pocitu zodpovědnosti za sebe i druhé)

5.4 Dítě a společnost – bílý kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.4.1 poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí
- 5.4.2 porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- 5.4.2 rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Očekávané výstupy:

- 5.4.1 uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i dětmi
- 5.4.2 utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat

Konkretizované výstupy:

- 5.4.1 umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat komunikaci
- 5.4.2 dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti

Nabídka činností:

- společně si vytvořit pravidla vzájemného soužití v mateřské škole
- posouzení práce ostatních, vážit si práce druhých
- využití her s užitím zdvořilostních frází (Na obchod, Na lékaře, Na rodinu)

5.5 Dítě a svět – zelený kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.5.1 seznamování se s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- 5.5.2 rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Očekávané výstupy:

- 5.5.1 orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
- 5.5.1 osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

Konkretizované výstupy:

- 5.5.1 orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází)
- 5.5.1 zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují

Nabídka činností:

- pozorování a získávání praktických dovedností k orientaci v nejbližším okolí mateřské školy (např. vycházky po okolí, pracovní listy se zaměřením se na pravolevou orientaci)

2. téma: DARY PŘÍRODY

- Podtémata: Ovoce a zelenina - vitamíny, zdravé stravování
Malí zahradníci - co se dělá na zahradě, náčiní
Vyletěli draci - velikosti, vzdálenosti, prostorová orientace
Co se skrývá po kapsách - pojmenování předmětů, rozvoj komunikačních schopností

Charakteristika bloku:

Naučit se rozlišovat a upevňovat poznatky o přírodě. Nové znalosti dále rozšiřovat, vést děti k ochraně živé i neživé přírody a blíže děti seznámit s ekosystémem les – se zvířaty a rostlinami, které v lese žijí, zaměřit se i na význam zeleniny a ovoce pro zdraví lidí. Všimnout si změn v přírodě v souvislosti se změnou ročního období, seznamovat děti s přírodními jevy a chápat, že přírodu je třeba chránit, zkoumat, pozorovat a objevovat. Budovat u dětí zájem umět si vyhledat potřebné informace v encyklopediích či v jiných odborných médiích.

5.1 Dítě a jeho tělo – modrý kamínek

Dílčí cíle:

- 5.1.1 rozvoj pohybových schopností a zdokonalování v oblasti hrubé motoriky
- 5.1.1 ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- 5.1.2 rozvoj a zdokonalování dovedností v oblasti jemné motoriky
- 5.1.4 otužování během předplaveckého výcviku

Očekávané výstupy:

- 5.1.1 koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- 5.1.1 vědomě napodobit jednoduchý pohyb se zpěvem
- 5.1.2 ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku
- 5.1.3 zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- 5.1.4 rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí

Konkretizované výstupy:

- 5.1.1 běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze
- 5.1.1 vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu
- 5.1.2 pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky)
- 5.1.3 samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, používat ubrousek
- 5.1.4 znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o výživě, pobytu a pohybu v přírodě, otužování v krytém bazénu)

Nabídka činností:

- lokomoční pohybové činnosti, nelokomoční pohybové činnosti a jiné činnosti (základní gymnastika, zahájení předplaveckého výcviku v krytém bazénu)
- pravidelná ranní cvičení, pohybové hry, cvičení na uvolnění napětí
- hudebně pohybové hry

5.2 Dítě a jeho psychika – žlutý kamínek

Dílčí cíle:

- 5.2.1 rozvoj artikulačních a sluchových schopností (využití her se slovy, slovních hádanek, vokálních činností)
- 5.2.2 rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému)
- 5.2.2 rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- 5.2.2 rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- 5.2.2 posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájmu, radosti z objevování apod.)

Očekávané výstupy:

- 5.2.1 vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách
- 5.2.1 domluvit se slovy, porozumět slyšenému
- 5.2.2 vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- 5.2.2 naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit
- 5.2.2 zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité
- 5.2.2 chápat elementární časové pojmy
- 5.2.2 projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film

Konkretizované výstupy:

- 5.2.1 vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- 5.2.1 dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně na otázku odpovědět)
- 5.2.2 rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část obrázku, jednotlivé části složit v celek)
- 5.2.2 zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu
- 5.2.2 tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (např. smíchat barvy)
- 5.2.2 sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů
- 5.2.3 rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky

Nabídka činností:

- smyslové a psychomotorické hry (ochutnávání plodů, poznávání dle hmatu, hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků)
- práce s knihami

5.3 Dítě a ten druhý – červený kamínek

Dílčí cíle:

- 5.3.1 seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému
- 5.3.2 uplatňovat individuální potřeby a přání s ohledem na druhé

Očekávané výstupy:

- 5.3.2 spolupracovat s ostatními
- 5.3.3 uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

Konkretizované výstupy:

- 5.3.2 spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- 5.3.3 k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (pomáhat mu, chránit ho)
- 5.3.3 bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu a pomáhat slabším v této situaci)

Nabídka činností:

- zapojení se kolektivních činností celé třídy
- umět vhodně pomoci mladšímu či slabšímu spolužákovi

5.4 Dítě a společnost – bílý kamínek

Dílčí cíle:

- 5.4.1 poznávání pravidel společenského soužití
- 5.4.2 rozvoj schopností přináležet ke skupině, spolupracovat
- 5.4.3 učit se být citlivým a vnímavým pozorovatelem, posluchačem a divákem

Očekávané výstupy:

- 5.4.1 uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi
- 5.4.2 utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim
- 5.4.3 vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky

Konkretizované výstupy:

- 5.4.1 dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti
- 5.4.2 rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy
- 5.4.3 vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné)

Nabídka činností:

- pobídnout k posouzení práce druhých, umět vhodně povzbudit a volit slova pochvaly
- účast rodičů a dětí na společné sportovní akci (Drakiáda)

5.5 Dítě a svět – zelený kamínek

Dílčí cíle:

- 5.5.1 seznamování se s místem a prostředím, ve kterém dítě žije
- 5.5.3 učit se pochopit změny způsobené lidskou činností, chránit a pečovat o své okolí
- 5.5.3 rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Očekávané výstupy:

- 5.5.1 orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
- 5.5.1 vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný
- 5.5.2 všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- 5.5.3 pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

Konkretizované výstupy:

- 5.5.1 orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, kde se nachází např. obchod, zastávka, hřiště, pošta, lékař, hasiči, knihovna)
- 5.5.1 mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav
- 5.5.2 ctít oslavy narozenin, svátků, slavností
- 5.5.3 být citlivý k přírodě, zapojit se do projektů, které šetří přírodu a její zdroje (třídění odpadu, povědomí o tom, co je nebezpečný odpad a kam se vyhazuje)

Nabídka činností:

- přípravy na podzimní svátky a tradice
- zapojit se kolektivně do činnosti, která pomáhá šetřit přírodu

3. téma: BAREVNÝ PODZIM

- Podtémata: Procházky v lese - poznáváme stromy a plody
Zvířátka v podzimním lese - pozorování lesních zvířat, pomoc lidí zvířatům
Podzimní korálky – plody stromů (kaštiny, ořechy) a keřů (šípky, jeřabiny)
výtvarné a pracovní činnosti
O poslední vlaštovce – poznáváme volně žijící ptáky

Charakteristika bloku:

Navázat na předchozí témata a získané znalosti u dětí prohlubovat a upevňovat. Na základě prožitků se seznámit s prostředím školy a jeho okolím, adaptovat se a snažit se o vytvoření pohodového prostředí ve třídě. Sjednotit kolektiv, vzájemně spolupracovat a respektovat se. Rozvíjet vnímání podzimní krajiny všemi smysly a všimnout si změn v přírodě. Věnovat se řečové kázni, snažit se respektovat druhého. Obeznamit děti o nutnosti postarat se a pečovat o volně žijící zvířata během zimního období. Správně děti motivovat a učit je vhodným návykům dobrým příkladem a prožitkovým učením.

5.1 Dítě a jeho tělo – modrý kamínek

Dílčí vzdělávací cíle:

- 5.1.1 ovládání pohybového aparátu a pohybové aktivity (kontrolovat své pohyby)
- 5.1.2 osvojování si psychomotorických dovedností – koordinace ruky a oka
- 5.1.3 osvojování si dovedností, důležitých k podpoře zdraví

Očekávané výstupy:

- 5.1.1 zachovávat správné držení těla
- 5.1.1 ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- 5.1.2 zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály
- 5.1.4 mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí

Konkretizované výstupy:

- 5.1.1 pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus
- 5.1.2 zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)
- 5.1.4 znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)

Nabídka činností:

- nápodoba chůze zvířat
- vybrat vhodnou písničku a pohybově ji ztvárnit

5.2 Dítě a jeho psychika – žlutý kamínek

Dílčí cíle:

- 5.2.1 rozvoj řečových a jazykových dovedností
- 5.2.1 rozvoj komunikativních dovedností
- 5.2.2 rozvoj smyslového vnímání

Očekávané výstupy:

- 5.2.1 vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
- 5.2.2 zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité
- 5.2.2 naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit
- 5.2.2 vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení

Konkretizované výstupy:

- 5.2.1 dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku)
- 5.2.2 odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat
- 5.2.2 záměrně si zapamatovat a vybavit jednoduché básničky, říkadla, rozpočítadla, písničky
- 5.2.2 zapamatovat si taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek
- 5.2.2 projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat

Nabídka činností:

- využití rolí (možnost dialogu mezi dítětem a druhým dítětem, mezi dítětem a dospělým)
- opakovat naučené básničky, hledat společně v knihách a médiích další básničky a písničky vhodné k probíranému tématu

5.3 Dítě a ten druhý – červený kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.3.1 osvojení si schopností pro navazování vztahu dítěte k druhým osobám
- 5.3.2 vytváření prosociálních postojů (přizpůsobivost, respekt)

Očekávané výstupy:

- 5.3.2 přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem
- 5.3.2 respektovat potřeby jiného dítěte

Konkretizované výstupy:

- 5.3.1 rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání
- 5.3.2 využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla apod.)
- 5.3.2 porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo něčím naopak nadšené, má radost)

Nabídka činností:

- hra rolí (využití dialogu pro užití tykání nebo vykání)
- rozvoj empatie v dětech vůči ostatním

5.4 Dítě a společnost – bílý kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.4.1 umět odmítat společensky nežádoucí chování
- 5.4.2 zvládat režim chodu mateřské školy
- 5.4.3 umět pozorně sledovat a poslouchat uměleckou produkci

Očekávané výstupy:

- 5.4.1 uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování
- 5.4.2 adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy
- 5.4.3 vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností

Konkretizované výstupy:

- 5.4.1 rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost
- 5.4.2 být schopné přistoupit na jiný názor, porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy
- 5.4.3 vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje

Nabídka činností:

- připravit společně strukturu krátkého hudebně pohybového pásma
- informovat děti srozumitelnými prostředky s Programem minimální prevence

5.5 Dítě a svět – zelený kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.5.1 vytváření povědomí o přírodním prostředí, rozmanitosti, vývoji a proměnách
- 5.5.2 rozvoj schopností přizpůsobit se podmínkám vnějšího prostředí

Očekávané výstupy:

- 5.5.1 vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný
- 5.5.2 porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim

Konkretizované výstupy:

- 5.5.1 mít poznatky o změnách v přírodě
- 5.5.2 vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a přeměňuje

Nabídka činností:

- zajišťovat kolektivně sběr potravy pro zvířata volně žijící v přírodě
- určit týdenní služby na doplňování potravy pro ptáčky do krmítka u školky

4. téma: KOUZLO VÁNOC

Podtémata: Mikulášská nadílka - citové a estetické prožitky
Čas adventu - tradice a vánoční zvyky
Předvánoční čas - výtvarná a pracovní činnost – výroba přáníček, dárků pro své nejbližší, vystoupení na Vánoční besídce, zdobení stromečku
Vánoce doma

Charakteristika bloku:

V tomto bloku přiblížíme dětem charakteristické znaky zimy, vlastnosti sněhu a ledu, změny v počasí. Zaměříme se na adventní čas, na vánoční tradice a zvyky, na přípravu oslavy Vánoc v mateřské škole. Přírozeným způsobem a na základě prožitků děti seznámíme s vánočními tradicemi a zvyklostmi. Získané vědomosti povedou k aktivnímu zapojení dětí do výzdoby třídy, pečení cukroví, výroby přáníček a dárků pro své nejbližší, zpívání koled a společné přípravě besídky pro rodiče. Vedeme tak děti ke společnému radostnému prožívání vánočního času.

5.1 Dítě a jeho tělo – modrý kamínek

Dílčí cíle:

- 5.1.1 ovládnutí pohybového aparátu
- 5.1.2 jemná motorika během pracovních činností
- 5.1.4 povědomí o bezpečí a ochraně zdraví

Očekávané výstupy:

- 5.1.1 vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru
- 5.1.2 ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku
- 5.1.3 zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- 5.1.4 rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí

Konkretizované výstupy:

- 5.1.1 vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu
- 5.1.1 otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace
- 5.1.2 kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit
- 5.1.3 udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- 5.1.4 znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, zdravé výživy, otužování apod.)

Nabídka činností:

- nácvik jednoduché hudebně pohybové sestavy pro vánoční besídku
- výroba vánočních přáníček a dárečků pro nejbližší
- budovat povědomí o zdravém životním stylu a výživě

5.2 Dítě a jeho psychika – žlutý kamínek

Dílčí cíle:

- 5.2.1 rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- 5.2.2 rozvoj paměti, umět si jednoduchou písničku, říkanku zapamatovat a ve vhodné chvíli si ji vybavit

Očekávané výstupy:

- 5.2.1 správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- 5.2.2 rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci
- 5.2.2 orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

Konkretizované výstupy:

- 5.2.1 znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte, rozumět většině pojmenování, které se týkají vzdálenějšího světa
- 5.2.2 záměrně si zapamatovat a vybavit jednoduchou básničku nebo písničku vážící se k probíranému tématu
- 5.2.2 poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvary (užít nějakého symbolu)
- 5.2.2 rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru

Nabídka činností:

- vybízet budoucí školáky k nápodobě písmen objevujících se v jejich jméně
- najít první písmeno svého jména v obrázkovém pexesu
- naučit se jednoduché básničky, písničky z paměti
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- naučit se zapamatovat si jednoduchý text a dokázat si ho ve vhodnou chvíli vybavit

5.3 Dítě a ten druhý – červený kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.3.2 získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- 5.3.2 vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Očekávané výstupy:

- 5.3.2 uvědomit si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- 5.3.2 uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

Konkretizované výstupy:

- 5.3.2 všímat si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky)
- 5.3.2 aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)

Nabídka činností:

- dokázat kolektivně se dohodnout na společném díle a dokončit zvolenou činnost do konce
- podporovat dětská přátelství a vytvářet vhodné podmínky pro rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

5.4 Dítě a společnost – bílý kamínek

Dílčí cíle:

- 5.4.1 vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- 5.4.3 seznamování se světem lidí, kultury a umění

Očekávané výstupy:

- 5.4.1 uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi
- 5.4.3 vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky

Konkretizované výstupy:

- 5.4.1 dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti
- 5.4.3 v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu, atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit.

Nabídka činností:

- zprostředkovat kulturní zážitek pro dětského diváka
- spolupodílet se na kulturní události, reprezentovat mateřskou školu na veřejnosti
- zorganizovat besídku pro rodiče a svoje blízké
- výroba přáníček a dárků pro své nejbližší

5.5 Dítě a svět – zelený kamínek

Dílčí cíle:

- 5.5.1 povědomí o společenském věcném, kulturním a technickém prostředí světa kolem nás
- 5.5.2 rozvoj vnímání změn v okolí

Očekávané výstupy

- 5.5.1 mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním a technickém prostředí a jeho dětí v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek
- 5.5.2 všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

Konkretizované výstupy:

- 5.5.1 mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá
- 5.5.2 zajímat se, co se v okolí děje, proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla

Nabídka činností:

- budoucí školáky seznamovat s technickými prostředky, které jsou v mateřské škole a základní škole k dispozici
- péče o své zdraví v zimním období, důležitost a nutnost se vhodně oblékat do chladného počasí (upozornit na nebezpečí, která s sebou přináší mráz a led)
- upozornit děti na bezpečnost a ochranu zdraví během vánočních svátků (manipulace s ohněm apod.)

5. téma: ZIMA KRALUJE

Podtémata: Novoroční čas - časové pojmy
Příroda spí - roční období, charakteristika zimy, pomoc lidí zvířím
Těšíme se na školu - návštěva 1. třídy ZŠ, příprava na zápis do 1. třídy
Zimní tajemství - stopy ve sněhu (sníh, led)

Charakteristika bloku:

V tomto bloku využijeme podmínky k zimním sportům, povedeme děti k poznání, že pohyb je důležitý pro lidské tělo a zdraví. V době nepříznivého počasí pro poznávání zimní přírody přiblížíme dětem klasické české pohádky pomocí četby českých autorů. Naší snahou je probudit u dětí cit pro spravedlnost a pravdu, soucit, schopnost vcítit se do pocitů a nálad jiných. V lednu seznámíme budoucí prvňáčky s prostředím základní školy, přiblížíme jim požadavky k zápisu do první třídy.

5.1 Dítě a jeho tělo – modrý kamínek

Dílčí cíle:

- 5.1.1 ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- 5.1.3 rozvíjet sebeobsluhu a prohlubovat sebeobslužné návyky

Očekávané výstupy:

- 5.1.1 koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- 5.1.2 ovládnout koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku
- 5.1.3 zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky

Konkretizované výstupy:

- 5.1.1 pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- 5.1.1 pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. na sněhu, na ledě)
- 5.1.2 tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí prodloužený s uvolněným zápěstím
- 5.1.3 samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, odnést si talíř s jídelmou ke stolečku

Nabídka činností:

- lokomoční a nelokomoční pohyb dle vzoru
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním (např. kreslícím náčiním, nůžkami, náradím apod.)
- využívat ve všech činnostech rozvoj sebeobslužných dovedností

5.2 Dítě a jeho psychika – žlutý kamínek

Dílčí cíle:

- 5.2.1 rozvíjet komunikační dovednosti
- 5.2.2 rozvíjet pomocí vzdělávací nabídky tvořivost, vynalézavost a fantazii
- 5.2.3 rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- 5.2.4 rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- 5.2.2 posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájmu, radosti z objevování apod.)

Očekávané výstupy:

- 5.2.1 pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- 5.2.2 vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- 5.2.2 orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- 5.2.2 chápat elementární časové pojmy
- 5.2.2 projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film

Konkretizované výstupy:

- 5.2.1 znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit své jméno, příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů)
- 5.2.2 spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, vyjadřovat fantazijní představy
- 5.2.2 orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed)
- 5.2.2 orientovat se v časových údajích v rámci dne, uvědomit si plynutí v čase

Nabídka činností:

- prostorové umístění, užití řadových číslovek během všech činností (počítání docházky, řazení se před vycházkou)
- hru vybízet děti k opakování si údajů o své rodině a blízkých (Na poštu, Na lékaře)
- pomocí obrazových knih pochopit časové rozvržení činností během dne
- pozorování a pojmenování vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, chuť apod.)

5.3 Dítě a ten druhý – červený kamínek**Dílčí cíle**

- 5.3.2 posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním
- 5.3.2 spolupracovat s ostatními

Očekávané výstupy:

- 5.3.2 přirozeně a bez zábran komunikovat s druhými
- 5.3.2 chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný
- 5.3.3 uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

Konkretizované výstupy:

- 5.3.2 vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- 5.3.3 k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)
- 5.3.3 bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu a pomáhat slabším v této situaci)

Nabídka činností:

- posilovat prosociální chování v kolektivu školky
- seznámení se s obsahem Minimálního preventivního programu
- nejúčinnější prevencí je zdravá výchova dětí v rodině a ve škole

5.4 Dítě a společnost – bílý kamínek

Dílčí cíle:

- 5.4.1 vnímat a přijímat základní hodnoty uznávané ve společnosti lidí (děti)
- 5.4.1 vytvoření základů aktivních postojů ke světu, životu
- 5.4.3 rozvoj schopností vokálních i instrumentálních

Očekávané výstupy:

- 5.4.1 utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim
- 5.4.2 začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- 5.4.3 vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální

Konkretizované výstupy:

- 5.4.1 chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat
- 5.4.2 projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým
- 5.4.3 vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje

Nabídka činností:

- rozvíjet u dětí cit pro vnímání morálních hodnot
- ve všech činnostech dohlížet na rovnost všech dětí ve skupině

5.5 Dítě a svět – zelený kamínek

Dílčí cíle:

- 5.5.1 orientovat se bezpečně ve známém prostředí
- 5.5.1 vytváření povědomí o přírodním prostředí a jeho rozmanitosti
- 5.5.3 mít povědomí o ochraně životních prostředí

Očekávané výstupy:

- 5.5.1 osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- 5.5.3 rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat

Konkretizované výstupy:

- 5.5.1 zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují
- 5.5.3 znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, mrazy, co může ohrožovat zdravé životní prostředí

Nabídka činností:

- rozvíjet u dětí cit pro ochranu přírody
- vysvětlit dětem, jak může každý svým chováním působit na životní prostředí (kladně i záporně)

6. téma: ZIMNÍ RADOVÁNKY

Podtémata: Zimní sporty - zimní sporty a činnosti (sáňkování, bobování)
Moje tělo a zdraví - části těla, funkce orgánů, zdravá výživa, otužování
Už je tady karneval - lidové zvyky, Masopust, karneval, masky
Já a můj kamarád - pomoc a spolupráce s ostatními dětmi

Charakteristika bloku:

V tomto bloku budeme podněcovat u dětí informovanost o stavbě lidského těla. Cílem je, aby děti měly povědomí o existenci životně důležitých orgánů a jejich umístění v lidském těle, věděly, jak vhodně o své tělo a zdraví pečovat. Seznámíme se poznatky o způsobu ochrany zdraví, jak předcházet nemoci, jak předcházet úrazům, co je nebezpečné, škodlivé pro člověka (resp. dítě), co naopak prospívá (seznámit děti s potravinovou pyramidou), z čeho se skládá naše tělo, jak využíváme naše smysly, jak se ubránit před šikanou, nebezpečnými lidmi, drogami apod.. Při pobytu venku se budeme více věnovat hrám na sněhu. Přírozenou cestou tak u dětí chceme rozvíjet jejich pohybové schopnosti a dovednosti. Zaměříme se také na tradice a zvyky vztahující se k Masopustu. Přírozeným způsobem podpoříme rozvoj estetického vnímání, cítění a prožívání, posílíme citové vztahy v mateřské škole. Společně si uspořádáme masopustní karneval.

5.1 Dítě a jeho tělo – modrý kamínek

Dílčí cíle:

- 5.1.1 správné držení těla
- 5.1.2 rozvoj jemné motoriky, umět zacházet s běžnými předměty denní potřeby

Očekávané výstupy:

- 5.1.1 zachovávat správné držení těla
- 5.1.4 pojmenovávat části těla a některé orgány, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem

Konkretizované výstupy:

- 5.1.1 postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly
- 5.1.1 kontrolovat správné držení těla během všech činností
- 5.1.4 pojmenovat viditelné části těla a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)

Nabídka činností:

- návštěva zdravotní sestry v mateřské škole
- měsíční projekt: Zdraví a já

5.2 Dítě a jeho psychika – žlutý kamínek

Dílčí cíle:

- 5.2.1 rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (vytváření pojmů)
- 5.2.2 rozvoj tvořivého řešení problémů

Očekávané výstupy:

- 5.2.1 vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách
- 5.2.2 řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně
- 5.2.2 nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným

Konkretizované výstupy:

- 5.2.1 spontánně vyprávět zážitky, vyslovovat správně všechny hlásky a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- 5.2.2 odlišit hru od systematické povinnosti
- 5.2.2 verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit

Nabídka činností:

- skládání rozstříhaných tematických obrázků s ohledem k věku a individuálním schopnostem dítěte
- podporovat a vybízet děti k alternativním řešením vzniklých situací

5.3 Dítě a ten druhý – červený kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.3.1 seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- 5.3.3 ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Očekávané výstupy:

- 5.3.1 navazovat kontakty s dospělým
- 5.3.3 odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná

Konkretizované výstupy:

- 5.3.1 respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)
- 5.3.3 bránit se projevům násilí, uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství)

Nabídka činností:

- zařazení prvků z Minimálního preventivního programu
- prevence proti zdravím poškozujících a život znehodnocujících závislostí a jevů

5.4 Dítě a společnost – bílý kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.4.1 aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- 5.4.1 osvojení si základních poznatků o prostředí v němž dítě žije

Očekávané výstupy:

- 5.4.1 uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování
- 5.4.3 vnímat umělecké a kulturní podněty

Konkretizované výstupy:

- 5.4.1 rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat ho a umět se proti němu adekvátně bránit
- 5.4.3 pozorně poslouchat sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)

Nabídka činností:

- spoluúčast na kulturních akcích školy (programy připravované žáky základní školy)
- spolupodílet se na výzdobě školy a jejího okolí
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic)

5.5 Dítě a svět – zelený kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.5.1 osvojení poznatků a dovedností při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí
- 5.5.3 vytvoření povědomí o sounáležitosti člověka s živou i neživou přírodou, lidmi, společností

Očekávané výstupy:

- 5.5.1 vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný
- 5.5.2 porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim

Konkretizované výstupy:

- 5.5.1 mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů – přírodní podmínky, oblečení, zvyky, tamnější zvířata)
- 5.5.2 ctít oslavy narozenin, svátků, slavností
- 5.5.3 znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou)

Nabídka činností:

- Grónská písnička, oblečení typické pro severské země
- pojem: Země věčného ledu
- povědomí o existenci jiných zemích, kultur a životě tamních lidí

7. téma: PROBOUZENÍ SE V PŘÍRODĚ

- Podtémata: Vstávej semínko - pokusy o sázení rostlin, vegetační období
 Jarní kvítí - podmínky růstu, poznávání květin a užitkových rostlin
 Návrat vlaštovek - názvy, život a obživa ptáků
 Velikonoce- přípravy na svátky jara, tradice, lidové zvyky

Charakteristika bloku:

Tento blok je zaměřený na změny v přírodě spojené s příchodem jara. Seznámíme děti s velikonočními oslavami i historií zdobení kraslic. Podpoříme lidové zvyky a tradice související s oslavami příchodu jara. Přiblížíme dětem charakteristické znaky jara, změny v počasí. Seznámíme děti s určováním nejznámějších jarních květin a ptáků. Posílíme dětskou zvědavost, zájem dětí a radost z objevování.

5.1 Dítě a jeho tělo – modrý kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.1.1 uvědomění si vlastního těla
- 5.1.2 získání praktických dovedností odpovídajících věku

Očekávané výstupy:

- 5.1.1. zachovávat správné držení těla
- 5.1.2 ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- 5.1.3 zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické a zdravotně preventivní návyky
- 5.1.3 zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce)
- 5.1.4 pojmenovat části těla, znát pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem

Konkretizované výstupy:

- 5.1.1 postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly, vyrovnávací a protahovací cvičení, posilování zádového svalstva
- 5.1.2 upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, tužku držet správně, tj. špetkový úchop, s uvolněným zápěstím, vést stopu tužky při kresbě, napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, zvládat výtvarné činnosti
- 5.1.4 pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelně běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat si ruce, umět používat kapesník), samostatně se oblékat, svlékat, obouvat)
- 5.1.4 znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu)

Nabídka činností:

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním (např. náčiním pro domácnost apod.)
- smyslové a psychomotorické hry
- zdravotně zaměřené činnosti (protahovací, vyrovnávací, uvolňovací, dechová a relaxační cvičení)

5.2 Dítě a jeho psychika – žlutý kamínek

Dílčí cíle:

- 5.2.1 rozvoj řečových a jazykových dovedností (porozumění, mluvní projev)
- 5.2.2 osvojování si dalších forem sdělení (dramatické, hudební)
- 5.2.3 podpora a rozvoj zájmu o učení
- 5.2.2 přechod od konkrétně názorného myšlení k slovně-logickému (pojmovému)
- 5.2.3 rozvoj estetického vnímání, cítění a prožívání
- 5.2.3 rozvoj schopností citové vztahy vytvářet, rozvíjet a city prožívat

Očekávané výstupy:

- 5.2.1 sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- 5.2.2 vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- 5.2.2 chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy
- 5.2.3 podílet se na organizaci hry a činnosti

Konkretizované výstupy:

- 5.2.1 sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně
- 5.2.2 pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, určitý algoritmus, například umístění obrázku na místě - Pexeso)
- 5.2.2 orientovat se v prostorových a časových pojmech
- 5.2.3 samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení

Nabídka činností:

- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky
- práce s knihami a encyklopediemi
- společná diskuze, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (hledání společného řešení, cest, jiného způsobu řešení)
- změna rolí, možnost rozhodovat za sebe i druhé, uvědomit si dopad svých rozhodnutí

5.3 Dítě a ten druhý – červený kamínek

Dílčí vzdělávací cíle

- 5.3.3 vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu)
- 5.3.3 ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- 5.3.3 vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Očekávané výstupy:

- 5.3.3 chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný
- 5.3.3 odmítnout komunikaci, která je dítěti nepřijemná

Konkretizované výstupy:

- 5.3.2 porozumět běžným projevům emocí a nálad
- 5.3.3 nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout
- 5.3.3 bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání)

Nabídka činností:

- sociální a interaktivní (vzájemné) hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudebně pohybové hry, etudy
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry)
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

5.4 Dítě a společnost – bílý kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.4.2 aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- 5.4.2 osvojení si základních poznatků o prostředí v němž dítě žije

Očekávané výstupy:

- 5.4.1 uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování
- 5.4.3 vnímat umělecké a kulturní podněty

Konkretizované výstupy:

- 5.4.1 rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat ho a umět se proti němu adekvátně bránit
- 5.4.3 pozorně poslouchat sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)

Nabídka činností:

- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy v rámci zvyků a tradic, kulturní programy)
- divadelní představení, spolupráce se základní školou, účast na školních akcích
- tvůrčí činnosti dramatické, hudebně pohybové apod.

5.5 Dítě a svět – zelený kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.5.1 povědomí o společenském věcném, kulturním a technickém prostředí světa kolem nás

Očekávané výstupy

- 5.5.1 mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním a technickém prostředí a jeho děti v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek
- 5.5.2 všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

Konkretizované výstupy:

- 5.5.1 mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá
- 5.5.2 zajímat se, co se v okolí děje, proměny umět komentovat (vhodně pojmenovat)

Nabídka činností:

- seznamovat děti s technickým zázemím a vybavením školy
- pozorovat změny v přírodě během vycházek
- zajímat se problémy související s životním prostředím a jeho ochranou

8. téma: JARO PŘIŠLO K NÁM

Podtémata: Jarní počasí - charakteristika jara, změny počasí, koloběh vody
Mlád'ata - osvojení znalostí o domácích a hospod. zvířatech a jejich mlád'atech
Čím se cestuje - dopravní prostředky, základní dopravní značky, pravidla pro chodce
Až já budu velký - zaměstnání rodičů, práce a její produkty, povolání

Charakteristika bloku:

V tomto bloku se budeme zdokonalovat ve výslovnosti a kultivovaném projevu. Nezapomeneme ani na svátek Země, přiblížíme dětem barevnou symboliku sběrných odpadních nádob, budeme diskutovat o nutnosti třídění odpadu, prakticky odpad třídít, spolupodílet se na úklidu okolí mateřské školy. Svátek matek využijeme k prohlubování citových vazeb ke členům rodiny, k sobě navzájem, ale i k živé a neživé přírodě. Budeme si všítat kvetoucí přírody, rodících se mlád'at, života hmyzu. Děti získají informace o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí a budou mít povědomí o tom, jak a kde hledat v případě potřeby pomoc.

5.1 Dítě a jeho tělo – modrý kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.1.1 ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- 5.1.2 rozvoj a užívání všech smyslů
- 5.1.4 vytváření zdravých životních návyků a postojů

Očekávané výstupy:

- 5.1.1 zachovávat správné držení těla
- 5.1.1 ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- 5.1.4 mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí

Konkretizované výstupy:

- 5.1.1 běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze, vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu
- 5.1.1 být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě
- 5.1.4 znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)

Nabídka činností:

- během všech činností dohlížet na správné držení těla
- povědomí dětí o možných úrazech souvisejících s dopravními situacemi
- lokomoční i nelokomoční pohyb znázorňující pohyb zvířat
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji a náčiním

5.2 Dítě a jeho psychika – žlutý kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.2.2 rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka
- 5.2.2 osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní
- 5.2.2 kultivace smyslového vnímání
- 5.2.2 vytváření základů pro práci s informacemi
- 5.2.3 přechod od bezděčné paměti a pozornosti k úmyslné
- 5.2.3 rozvoj schopnosti sebeovládání

Očekávané výstupy:

- 5.2.2 přemýšlet, uvažovat a své myšlenky i úvahy vyjádřit
- 5.2.3 přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení)

Konkretizované výstupy:

- 5.2.2 pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektrina, zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody aj.)
- 5.2.2 napodobit základní geometrické znaky a tvary (vlnovka, kruh, čtverec, trojúhelník)

Nabídka činností:

- seznámit děti s existencí dopravních značek a značek označujících nebezpečí
- kolektivní činnost: výroba dopravních značek a dopravního hřiště v rámci mateřské školy
- seznámit děti s bezpečností a pravidly chování v dopravním provozu pomocí četby a názorných smyslových her

5.3 Dítě a ten druhý – červený kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.3.3 osvojení si elementárních poznatků, dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- 5.3.3 posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním

Očekávané výstupy:

- 5.3.2 přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhými
- 5.3.3 chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný
- 5.3.3 uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

Konkretizované výstupy:

- 5.3.2 vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- 5.3.3 k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)
- 5.3.3 bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu a pomáhat slabším v této situaci)

Nabídka činností:

- posilovat prosociální chování v kolektivu školky (program prevence)
- nejúčinnější prevencí je zdravá výchova dětí v rodině a ve škole
- využití hry rolí

5.4 Dítě a společnost – bílý kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.4.2 přináležet k danému společenství (třídě, rodině, ostatním dětem)
- 5.4.3 vytvoření základů pozitivních vztahů ke kultuře a umění

5.4.3 rozvoj společenského a estetického vkusu

Očekávané výstupy:

- 5.4.2 pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat
- 5.4.3 zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik

Konkretizované výstupy:

- 5.4.2 orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování
- 5.4.3 zobrazovat objekty reálné i fantazijní pomocí různých výtvarných výrazových prostředků

Nabídka činností:

- hry a praktické činnosti seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel, povolání s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty (praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji)
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytvoření základů aktivních postojů k společnosti, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění

5.5 Dítě a svět – zelený kamínek

Dílčí cíle:

- 5.5.2 vytváření povědomí o rozmanitosti, vývoji, neustálých proměnách přírodního prostředí
- 5.5.3 rozvoj úcty k životu ve všech formách

Očekávané výstupy:

- 5.5.2 všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- 5.5.2 porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim
- 5.5.3 pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

Konkretizované výstupy:

- 5.5.2 zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si dění a změn ve svém okolí, proměny komentovat
- 5.5.2 ctít oslavy narozenin, svátků, slavností
- 5.5.3 všimnout si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu, chránit přírodu v okolí

Nabídka činností:

- povědomí o ochraně přírody pomocí třídění odpadu
- spolupodílet se na vytváření pohody prostředí, být citlivý k přírodě
- uvědomovat si, že člověk (dítě) a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

9. téma: PŘÍRODA ČARUJE

Podtémata: Příroda okolo nás - procházky po Českém Středohoří, pověsti
Tajemství přírody - poznávání a zobrazení živé i neživé přírody
Naše školka a vesnice - návštěva statku, výstavy zvířat
Máme rádi zvířata - výlet do Zámecké zahrady v Teplicích

Charakteristika bloku:

Tento blok pomáhá dětem sblížit se s přírodou, pochopit koloběh života, uvědomit si úctu k životu, k lidem, ke stáří, pochopit a získat tradiční hodnoty člověka jako je láska, respekt, laskavost, pracovitost, vděčnost, empatie atd. Seznámit děti prožitkovým učením s tradicí českých řemesel (návštěva místních občanů, kteří se jim ještě v dnešní době okrajově věnují). Na pohádkách a příbězích si připomenout, co je odvaha, spravedlnost, čestnost, duchapřítomnost, ale i kam nás může zavést lež, zloba, závist, pomstychtivost apod. Přiblížit dětem místní dochované pověsti, spojit výklad s výletem na místo, které se k dané pověsti váže.

5.1 Dítě a jeho tělo – modrý kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.1.1 uvědomění si vlastního těla
- 5.1.1 osvojení si poznatků o těle, o pohybových činnostech
- 5.1.4 vytváření základů zdravého životního stylu

Očekávané výstupy:

- 5.1.1 vědomě napodobit jednoduchý pohyb se zpěvem
- 5.1.4 mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí
- 5.1.4 chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými osobami

Konkretizované výstupy:

- 5.1.1 pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)
- 5.1.1 doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)
- 5.1.4 znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)
- 5.1.4 vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)

Nabídka činností:

- ochrana zdraví během cestování v dopravních prostředcích, seznámení dětí s bezpečností v dopravním provozu
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém i neznámém prostředí
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací cviky)

5.2 Dítě a jeho psychika – žlutý kamínek

Dílčí cíle:

- 5.2.1 rozvoj kultivovaného projevu
- 5.2.2 rozvoj zájmu o další formy sdělení (hudební, dramatické)
- 5.2.2 rozvoj tvořivého sebevyjádření, myšlení
- 5.2.2 přechod od konkrétně názorného myšlení k slovně logickému (pojmovému)
- 5.2.2 podpora a vytváření podmínek k zájmu o učení
- 5.2.3 získání relativní citové samostatnosti

Očekávané výstupy:

- 5.2.1 správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- 5.2.2 vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- 5.2.3 prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování

Konkretizované výstupy:

- 5.2.1 vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- 5.2.2 vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)
- 5.2.3 přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese

Nabídka činností:

- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, hudební, hudebně pohybové, dramatické – podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, jeho estetické vnímání a vyjadřování

5.3 Dítě a ten druhý – červený kamínek

Dílčí cíle:

- 5.3.2 posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (rodina)
- 5.3.2 posilování prosociálních postojů (sociální citlivosti, toleranci, respektu)
- 5.3.3 ochrana soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Očekávané výstupy:

- 5.3.2 spolupracovat s ostatními
- 5.3.3 respektovat potřeby jiného dítěte
- 5.3.3 odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná

Konkretizované výstupy:

- 5.3.2 spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- 5.3.3 spoluvytvářet prostředí pohody
- 5.3.3 důvěřovat vlastním schopnostem
- 5.3.3 dokázat odmítnout nepříjemný kontakt a komunikaci, dokázat odmítnout

Nabídka činností:

- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách

- spoluúčast na výletech, plánování akcí v rámci skupiny

5.4 Dítě a společnost – bílý kamínek

Dílčí cíle:

- 5.4.1 zaměřené pozorování a sledování skutečných objektů, jevů a dějů z nejbližšího okolí
- 5.4.2 kolektivní manipulace a experimentace s různými materiály a surovinami
- 5.4.3 rozvoj vnímání uměleckých a kulturních podnětů

Očekávané výstupy:

- 5.4.1 utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách
- 5.4.2 začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- 5.4.3 zachycovat skutečnosti ze svého okolí, vnímat umělecké a kulturní podněty

Konkretizované výstupy:

- 5.4.1 dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití
- 5.4.2 vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy
- 5.4.3 všimnout si kulturních památek kolem sebe (pomník, kostel, architektonicky nebo historicky zajímavá stavba)

Nabídka činností:

- seznamovat děti s kulturní historií obce, kde se mateřská škola nachází
- navštěvovat architektonicky a historicky zajímavé budovy nacházející se v blízkém okolí mateřské školy
- budovat pohodové a přátelské prostředí mezi dětmi i dospělými v mateřské škole

5.5 Dítě a svět – zelený kamínek

Dílčí cíle:

- 5.5.4 vytváření povědomí o rozmanitosti, vývoji, neustálých proměnách přírodního prostředí
- 5.5.5 rozvoj úcty k životu ve všech formách

Očekávané výstupy:

- 5.5.2 všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- 5.5.2 porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim
- 5.5.3 pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

Konkretizované výstupy:

- 5.5.2 vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat
- 5.5.3 všimnout si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, nakládat vhodným

Nabídka činností:

- seznámení se s životem domácích (návštěva hospodářských usedlostí v obci)
- vážít si práce a produktů práce druhých lidí
- přizpůsobovat se změnám souvisejících s plynutím času (porovnání: naše obec očima babiček a nás)

10. téma: KDO SPORTUJE, TEN JE ZDRÁV

- Podtémata : Sport je náš kamarád - poznáváme a zkusíme různé sportovní aktivity
 Pojedeme na výlet - poznávání jiného kraje
 Návštěva u kamarádů - spolupráce a návštěva jiné MŠ, ZŠ a ŠD
 Co už umíme a známe - sportovní a zábavné činnosti, příprava na prázdniny
 (bezpečnost, zdravé návyky)

Charakteristika bloku:

Tento blok je zaměřený na širší poznávání okolí naší obce pomocí různých výletů. Naučit děti slušnému chování během cestování v dopravním prostředku. Všimnout si přírodních krás naší země. Připomenout dětem, že člověk může přírodě pomáhat, ale i škodit a uvědomit si, jak je důležité pečovat o své okolí a prostředí, kde žijeme. Vědět o způsobech ochrany zdraví a bezpečí a mít povědomí o tom, jak se vhodně chovat, abychom předešli úrazům, nehodám, nemocem. Seznámit děti srozumitelnou formou s bezpečností a kde v případě potřeby hledat pomoc. Na začátku měsíce se zaměříme nejen na sporty pomocí oslav MDD. Děti se pomocí tohoto svátku seznámí s existencí jiných kultur (multikulturní výchova) a jejich tradicemi (oblečením, zvyky, vzhledovými rysy apod.)

5.1 Dítě a jeho tělo – modrý kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.1.1 rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- 5.1.4 osvojení si poznatků o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- 5.1.4 osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře osobní pohody i pohody prostředí

Očekávané výstupy:

- 5.1.1 koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- 5.1.4 rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí

Konkretizované výstupy:

- 5.1.1 házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí
- 5.1.1 užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)
- 5.1.4 vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)

Nabídka činností:

- pravidelná ranní cvičení, pohybové hry, cvičení na uvolnění napětí
- lokomoční pohybové činnosti, nelokomoční pohybové činnosti a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky

5.2 Dítě a jeho psychika – žlutý kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.2.1 rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (vyjadřování, rozvoj kultivovaného projevu)
- 5.2.2 přechod od konkrétně názorového myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému)
- 5.2.2 přechod od bezděčné paměti a pozornosti k úmyslné
- 5.2.3 rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet a city prožívat

Očekávané výstupy:

- 5.2.1 správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- 5.2.2 vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech

Konkretizované výstupy:

- 5.2.1 znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte
- 5.2.2 tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat různé výrazové možnosti

Nabídka činností:

- artikulační, řečové a sluchové hry (hry na tělo, smyslové hry)
- práce s barvami, modelování, koláže, frotáže, batikování, cit pro kompozici barev, barevnou harmonii, soulad, protiklad

5.3 Dítě a ten druhý – červený kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.3.3 seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému
- 5.3.4 uplatňovat individuální potřeby a přání s ohledem na druhé

Očekávané výstupy:

- 5.3.3 spolupracovat s ostatními
- 5.3.3 uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

Konkretizované výstupy:

- 5.3.3 spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- 5.3.3 k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (pomáhat mu, chránit ho)
- 5.3.3 bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu a pomáhat slabším v této situaci)

Nabídka činností:

- během sportovních aktivit a příprav na společné sportovní události (oslava DDM, sportovní dopoledne na hřišti) vždy hrát čestně a dle pravidel
- dodržovat předem stanovená a dětmi pochopená pravidla soužití v mateřské škole
- pomáhat mladším, slabším či postiženým

5.4 Dítě a společnost – bílý kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.4.2 přináležet k danému společenství (ke třídě, rodině, k dětem)
- 5.4.3 vytvoření základů pozitivních vztahů ke kultuře a umění

Očekávané výstupy:

- 5.4.2 pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat
- 5.4.3 zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností

Konkretizované výstupy:

- 5.4.2 reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, projevení zájmu, akceptování či podávání návrhů)
- 5.4.3 v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit

Nabídka činností:

- uskutečňovat poznávací výlety, zájezdy
- dokázat spolupracovat v rámci celku
- rozvíjet pozitivní přístup ke kultuře a umění
- kultura v jiných zemích

5.5 Dítě a svět – zelený kamínek**Dílčí cíle:**

- 5.5.1 vytváření povědomí o širším přírodním prostředí
- 5.5.3 vytváření pozitivního vztahu k prostředí, ve kterém dítě žije
- 5.5.3 vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem

Očekávané výstupy:

- 5.5.1 osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné
- 5.5.3 pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

Konkretizované výstupy:

- 5.5.1 mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno
- 5.5.3 uvědomovat si, že člověk příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)

Nabídka činností:

- prožitkové učení formou výletů, dlouhodobějších pobytů v přírodě
- názorná ukázka dopadu lidské činnosti na životní prostředí (kladny i zápory)
- dítěti přiblížit poznatky z nejrůznějších oblastí života (práce s knihou, médii v MŠ)
- multikulturní výchova

6 PROFILACE ŠKOLY

Jelikož naše předškolní zařízení je součástí objektu základní školy, máme s dětmi jedinečnou možnost využít nejen prostorného školního hřiště, tělocvičny, ale i krytého bazénu. Snažíme se o budování vztahu dětí ke sportu a pohybu, o potřebě pohybu a sportu pro zdraví. Seznamuje děti se zdravými životními návyky nejen v souvislosti se stravováním, ale i provozováním sportovních činností.

Nabízíme našim dětem nejen sportovní aktivity, ale i programy Minimální prevence škodlivých vlivů na lidské zdraví, kde jsou děti srozumitelnou formou seznamováni s nástrahami, které společnost a život v ní lidem (dětem) přináší.

Vzhledem k nárůstu logopedických vad u dětí předškolního věku, aktivně spolupracujeme s klinickým logopedem, který k nám jednou měsíčně chodí provádět logopedickou nápravu a péči pro děti předškolního věku. V rámci běžné výuky se snažíme zařazovat orofacionální cviky i do tzv. jazykových chvil.

6.1 PROGRAM PŘEDPLAVECKÉ PŘÍPRAVY PŘEDŠKOLNÍCH DĚTÍ

Určeno pro 4-6leté děti

Cíl:

- orientace pod vodní hladinou
- správné dýchání
- základní plavecké dovednosti (splývavá poloha na znak, splývavá poloha na prsou, základní pohyby dolních a horních končetin pro vhodnou lokomoci ve vodním prostředí)
- skok do vody snožmo

Činnosti:

13 lekcí

- otužování
- seznamování dětí s vodním prostředím
- nácvik dýchání a výdechu do vody
- nácvik ponoření se
- orientace pod vodou
- splývavá poloha na zádech
- splývavá poloha na prsou
- nácvik pohybu dolních končetin u kraulu s využitím desky
- nácvik pohybu dolních končetin u znaku s využitím desky
- nácvik pohybu dolních končetin u prsařského způsobu s využitím desky
- nácvik pohybu horních končetin u prsařského způsobu
- skok do vody snožmo
- závěrečné přezkoušení ze základních plaveckých dovedností

6.2 PROGRAM PROTIDROGOVÉ PREVENCE

Určeno pro 3 - 6leté děti.

Cíl:

- seznámení dětí s tím, co je může v běžném životě ohrozit na zdraví

Činnosti:

PROTIKUŘÁCKÁ VÝCHOVA

- informace o zdravotním riziku kouření pro kuřáka
- poznatky o škodlivosti kouření ve vztahu k okolí
- pozitivní vztah ke zdraví

VÝCHOVA K OBEZŘETNOSTI PŘI STYKU S CIZÍMI LIDMI

- umět reagovat na oslovení cizím člověkem
- v případě ohrožení se obrátit na osoby, kterým dítě důvěřuje – rodič, učitel, policista
- učit děti znát svoji adresu, telefonní čísla domů, záchranné služby, policie

PROTIDROGOVÁ VÝCHOVA

- poučit děti o nebezpečí pohozených věcí – injekční stříkačky, plechovky od chemikálií
- nikdy nesahat, nepít - upozornit dospělého na nález takových věcí
- poučit o důsledcích samovolného užívání léčiv (kdo nám léky může vydat, jaké léky jsou vhodné)

Spolupráce se zdravotním personálem dětské pediatrie a členy Policie ČR (1x ročně navštíví naše předškolní zařízení a uskuteční zde přednášku s praktickým výkladem a ukázkou)

6.3 PROGRAM ŘEČOVÉ VÝCHOVY DĚTÍ

Určeno pro 4 - 6leté děti.

Cíl:

- co nejefektivněji ovlivnit vývoj řeči dítěte
- umožnit mu, aby byla jeho řeč správně rozvinuta před nástupem do školy
- rozvoj sluchového a zrakového vnímání
- rozvoj hrubé a jemné motoriky, mluvních orgánů
- rozvoj slovní zásoby
- rozvoj jazykového citu

Činnosti:

- dechová cvičení (cvičení nádechu, výdechu, usměrňování výdechového proudu vzduchu)
- cvičení hospodaření s dechem
- artikulační cvičení (orofacionální cvičení)
- nápodoba zvuku
- různá cvičení na rozvoj sluchové a zrakové percepce

Spolupráce s klinickým logopedem, který dochází 1x měsíčně do mateřské školy.

7 EVALUAČNÍ ČINNOST

Evaluace je hodnocení:

- rozvoje a učení dítěte
- práce pedagoga

Jedná se o hodnocení MŠ a její práce, o vzdělávací proces, o podmínky, které jsou v MŠ vytvořeny. O činnosti, které v MŠ probíhají, o výsledky, kterých škola dosahuje. Hodnocení je prostředkem k hledání optimálních cest vzdělávání jednotlivých dětí. Východiskem pro stanovení evaluačních kritérií je RVP PV, který lze chápat jako soubor kritérií pro:

- hodnocení podmínek vzdělávání,
- hodnocení naplňování cílů a záměrů ŠVP PV,
- hodnocení práce pedagogů.

METODY HODNOCENÍ A EVALUACE:

- hospitace, pohospitační rozbor,
- pozorování, opakované pozorování,
- analýza třídní i školní dokumentace,
- analýza programů, projektů,
- dotazník, anketa,
- porovnávání výsledků s plánovanými cíli.

7.1 EVALUACE ŠKOLNÍHO KURIKULA

- průběžně podle potřeby na pedagogických poradách
- vyhodnocování třídního kurikula a řešení problémů, které z šetření vyplývají
- diskuze, ankety, zjišťování názorů a postoje partnerů (rodiče, obec, ZŠ)
- vyhodnocování přibližování se cílovým kompetencím dítěte

7.2 EVALUACE TŘÍDNÍHO KURIKULA

- vyhodnocování provádí obě učitelky průběžně při realizaci (sledují projevy chování, výpovědi a výtvořiny dětí)
- sledování a vyhodnocování pomocí ukazatelů evaluace po ukončení každé plánované etapy
- přijímání námětů a hodnocení rodičů, ostatních pracovníků školy

7.3 PROSTŘEDKY HODNOCENÍ : ZODPOVĚDNOST A ČASOVÝ PLÁN:

- každodenní vyhodnocování činností a vzdělávací nabídky – učitelky mezi sebou
- zpětná vazba tematické části – obě učitelky mezi sebou
- záznamy o dětech (pedagogická diagnostika) – 2x ročně (leden, červen)
- sebehodnocení učitelek (záznamy evaluace a autoevaluace) – 1x ročně dle kritérií daných

ředitelem (viz Příloha)

- záznamy o hospitační činnosti ředitele
- zpětná vazba rodičů, zájem rodičů o dění ve škole (např. dotazník nebo během třídních schůzek)
- analýza uplynulého roku – 1x ročně (září)
- analýza vlastního hodnocení školy
- zpráva ČŠI

Zpracoval:

Mgr. Lukáš Šimon, ředitel školy

Dne: 30. 8. 2012

Platnost ŠVP PV „Barevné kamínky“ od 1. 9. 2012.

UKÁZKA EVALUAČNÍCH ZÁZNAMŮ ŠKOLY

Příloha 1

ZÁZNAM EVALUACE BLOKU A TÉMA TŘÍDNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Blok: _____

Téma: _____

Datum: _____

Školní rok: _____

*Ohodnoťte pomocí bodování 1 – 5, přičemž 5 vyjadřuje maximální hodnotu.

Kritéria	Bodové hodnocení /1 – 5 bodů/ *
Bylo téma pro děti zajímavé?	
Splnilo téma záměr pedagoga?	
Umožnilo téma naplňovat specifické cíle ze všech pěti oblastí?	
Umožnilo téma naplňovat cíle předškolního vzdělávání?	
Splnilo téma požadavek na pestrost a vyváženost činností?	
Splnilo téma požadavek na rozvoj osobnosti dítěte a schopnost učení?	
Plnilo téma požadavek na realizaci hodnotového cíle?	
Plnilo téma požadavek na děti projevovat se jako samostatná osobnost?	
Plnilo téma záměr docílit součinnost s rodiči?	
Akce s rodiči, spolupráce:	
Projevená přání dětí:	
Závěry, náměty pro další činnosti:	

Záznam provedla: _____

Příloha 2

ZÁZNAM EVALUACE PROJEKTU

Název projektu: _____

Časová dotace: _____

Datum: _____

Školní rok: _____

*Ohodnoťte číselným bodováním 1 -5, přičemž 5 vyjadřuje maximální hodnotu.

Kritéria	Bodové hodnocení /1 – 5 bodů/ *
Zaujal projekt děti?	
Splnilo zvolené téma záměr pedagoga?	
Umožnil projekt naplňovat specifické cíle ze všech pěti oblastí?	
Umožnil projekt naplňovat cíle předškolního vzdělávání?	
Splnil projekt požadavek na pestrost a vyváženost činností?	
Splnil projekt požadavek na rozvoj osobnosti dítěte a schopnost učení?	
Plnil projekt požadavek na děti projevovat se jako samostatná osobnost?	
Zhodnoťte spolupráci s rodiči?	
Projevená přání dětí:	
Závěry, připomínky:	

Záznam provedla: _____

Příloha 3

EVALUAČNÍ DOTAZNÍK UČITELKY MŠ PODMÍNKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE

Jméno učitelky: _____

Datum: _____

Školní rok: _____

Cíl: Zjistit a kriticky zhodnotit kvalitu podmínek MŠ

*Kvalitu podmínek MŠ zhodnoťte vzhledem k níže uvedeným kritériím, přičemž 5 vyjadřuje maximální hodnotu.

Kritéria	Bodové hodnocení /1 – 5 bodů/ *
Vybavení nábytkem v mé třídě je dostatečné, vyhovují a estetické	
Vybavení hračkami odpovídá počtu a věku dětí v mé třídě	
Vybavení pomůckami a materiály je v mé třídě dostatečné	
Prostorové uspořádání mé třídy vyhovuje nejrozličnějším skupinovým a individuálním činnostem dětí	
Děti z mé třídy se podílejí na úpravě a výzdobě prostředí třídy	
Děti z mé třídy se podílejí na úpravě a výzdobě prostředí školy	
Práce dětí jsou přístupné k prohlédnutí rodiči	
Jsem spokojena s vybavením na školním hřišti	
V mé třídě je udržován pořádek a čistota	
Jsou mi jasné mé povinnosti, pravomoce a úkoly	
Rodiče jsou dostatečně informováni o veškerém dění v MŠ	
Mám dostatek kompetencí a volnosti pro svoji práci	
Cítím, že je můj názor v MŠ respektován	
V pracovních vztazích panuje pozitivní atmosféra	
Domnívám se, že plánování školy jako celku je funkční	
Domnívám se, že spolupráce s ostatními odbornými institucemi je dostatečná	

Záznam provedla: _____

AUTOEVALUAČNÍ DOTAZNÍK UČITELKY MŠ

Jméno: _____

Datum: _____

Školní rok: _____

Cíl: sebekriticky zjistit a posoudit úroveň vlastní výchovně-vzdělávací práce vzhledem k podmínkám daným ŠVP PV

*Kvalitu vzdělávacích podmínek kriticky zhodnoťte vzhledem k níže uvedeným kritériím, přičemž 5 vyjadřuje maximální kvalitu.

Kritéria	Bodové hodnocení /1 – 5 bodů/ *
Veškerá má pedagogická činnost odpovídá poslání školy	
Dostatečně naplňuji cíle dané TVP MŠ	
Dostatečně naplňuji dílčí vzdělávací cíle dané ŠVP PV	
Zajišťuji v MŠ pravidelný řád, který je dostatečně flexibilní, respektuje potřeby dětí a aktuální situaci	
Dětem je umožněn dostatečně dlouhý pobyt venku	
Děti během mé práce mají dostatek pohybu na školním hřišti školy i během vycházek do blízkého okolí	
Jsem dětem vhodným vzorem	
Nově přichozím dětem umožňuji dostatek času k postupné adaptaci	
Respektuji potřeby dětí, reaguji na ně a napomáhám jim v jejich uspokojování	
Nezatěžuji děti spěchem a chvatem	
Respektuji rovnocenné postavení všech dětí	
Volnost a svobodu dětí vyvažuji nezbytnou mírou omezení, vyplývající z nutnosti dodržovat v MŠ potřebný řád	
Můj pedagogický styl je podporující, sympatizující, počítám i s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dětí	
Vyhýbám se negativním slovním komentářům a podporuji děti k samostatnosti, dostatečně chválím a pozitivně hodnotím	
Programově se věnuji neformálním vztahům ve třídě a nenásilně je ovlivňuji	
Plně se věnuji dětem a jejich vzdělávání	
Děti v mé třídě nacházejí potřebný klid, bezpečí a soukromí	
Poměr spontánních a řízených činností mám ve svém denním režimu vyvážený	
Poskytuji dětem dostatek času i prostoru pro hru	
Podporuji experimentování a učení prožitkem	
Mé plánování vychází z potřeb a zájmů dětí	
Přizpůsobuji činnosti aktuálně vzniklým situacím a zážitkům dětí	
Vyvozuji z evaluačních záznamů závěry pro svoji další práci	
Dbám o svůj odborný růst, dostatečně se vzdělávám	
Jednám a chovám se profesionálním způsobem – v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými zásadami	
Vůči rodičům jsem vstřícná, ochotná spolupracovat	
O prospívání dítěte rodiče průběžně informuji	
Chráním soukromí rodin a zachovávám patřičnou mlčenlivost o jejich vnitřních záležitostech	

Jiné připomínky a poznámky:

Co zlepšit a jak zkvalitnit svou výchovně-vzdělávací činnost:

Záznam provedla: _____

Příloha 5.1

ZÁZNAMY O DÍTĚTI

Příjmení dítěte: _____
 Jméno dítěte: _____
 Datum narození: _____
 Evidenční číslo: _____

Sebeobsluha, návyky	3 – 4 roky		4 – 5 let		5 – 6 let	
	ano	ne	ano	ne	ano	ne
Umí se svléknout						
Umí se obléknout						
Jí samo						
Pije samo ze skleničky						
Používá lžici						
Používá příbor						
Samostatně dodržuje hygienické						
Samostatně používá WC						
Umí si vyčistit nos						
Umí kničku na tkaničce						

Pohybové dovednosti	3 – 4 roky		4 – 5 let		5 – 6 let	
	ano	ne	ano	ne	ano	ne
Hrubá motorika odpovídá věku						
Ovládá přiměřeně svou PA						
Chůze po schodech						
Orientace v prostoru						
Hází						
Chytá						
Umí kotoul vpřed						
Rovnováha na jedné DK						
Přesnost pohybu dle vzoru						
Jemná motorika odpovídá věku						
Koordinuje pohyb ruky						
Správné držení tužky						
Správné držení štětce						
Správné držení nůžek						
Umí vytrhávat papír						
Umí stříhat papír						
Skládá dle návodu						
Modeluje dle návodu						

Příloha 5.2

Evidenční číslo: _____

Grafomotorika	ano	ne
Deformuje, čmárá		
Reprodukuje jen v hrubých		
Reprodukuje správně		

Kresba	ano	ne
Lidská postava - hlavonožec		
Lidská postava v hrubých		
Lidská postava s detaily		

Rozumové dovednosti	3 – 4 roky		4 – 5 let		5 – 6 let	
	ano	ne	ano	ne	ano	ne
Obecné znalosti odpovídají věku						
Třídí dle předem dané vlastnosti						
Skládá obrázky z více dílů						
Řadí						
Rozlišuje časové vztahy						
Rozlišuje prostorové vztahy						
Rozlišuje velikosti						
Určuje množství (více, méně, shodně)						
Určuje vlastnosti předmětů						
Rozlišuje materiály						

Řeč	3 – 4 roky		4 – 5 let		5 – 6 let	
	ano	ne	ano	ne	ano	ne
Přiměřená slovní zásoba						
Osvojení gramat. pravidel řeči						
Vyjadřování přiměřené věku						
Tvoření vět, souvětí						
Plynulost řeči						
Přiměřené tempo řeči						
Doporučeno k logopedické nápravě						

Záznam provedla: _____